

Elizabetha Bancu

Brateiu, n. 1927

„Ne era mereu foame. Dimineața, când ne trezeam, alții zece erau morți. Noi nu aveam nimic de mâncare și era frig.”

Cam pe la Rusalii trebuie să fi fost. Eram afară. Apoi a fost o comandă militară. Jandarmii au spus: „Voi mergeți acum! Porniți-vă!” Poliția stătea acolo și urmărea ca noi să rămânem toți grămadă. Apoi am fost duși sub convoi spre Bug. Eu mergeam cu tatăl meu și cu alți șapte frați. Două luni am fost pe drum. Violau femeile...

Câteodată veneau soldații nemți peste noi și ne împingeau de la români, ca să poată să meargă cu tancurile lor. Și asta era strănic, căci ei mergeau cu tancurile peste oameni. Noi eram încă copii și fugteam cât mai departe, atunci când nemții veneau să facă drum pentru tancuri. Cei care nu au luat seama, pentru că erau prea slăbiți – peste ei treceau tancurile pur și simplu.

Cu o lună înainte de a ajunge noi la Bug ajunseseră evrei acolo. Toți au fost omorâți și arși. Când am ajuns noi, mai erau doar vreo 10 familii acolo. Strigau: „ne omoără, ne omoără – scăpați-ne!” O femeie ne-a zis ceva de canibalism. Nouă ne-au spus: „veniți aici, nu vă facem nimic.” Pe urmă ne-a venit și nouă rândul. Când murea lumea, era aruncată într-o groapă comună. Se turna benzină deasupra gropii și lumea era arsă.

Când am ajuns la Bug, nouă ni s-a luat totul. Nouă ne era foame tot timpul. Dimineața, când ne trezeam, alții zece erau morți. Noi nu aveam nimic de mâncare. Era frig. Apoi apucau morții de gât, trăgându-i într-o grămadă, și le dădeau foc.

Acolo unde eram noi creștea floarea soarelui. Și cine reușea, înhăța pălăriile și mâncă semințele. Dar care se lăsa prinț era împușcat. Bețele de floarea soarelui noi le foloseam pentru foc. Acestea erau lemnene noastre.

Când ne-am întors, am rămas fără niciun fel de mijloace. Nouă ni s-a luat absolut totul. Ne așteptaseră ungurii [reprezentanții minorității maghiare din Transilvania]. Ei ne-au dat unde să trăim, ei ne-au dat nouă de mâncare. A fost însă unul, un criminal, ceva, care după două luni după ce ne-am întors a zis că vrea să ne trimite pe noi, țiganii, pe toți iarăși înapoi. Dar atunci alți unguri ne-au luat apărarea. Ei au venit și i-au spus: „Tu pleci de aici. Tu nu mai apartini de acest sat. Cară-te.” Lumea l-a bocănit, apoi el a dispărut.

